

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepaniec

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej
na posiedzeniu w dniu 25 lipca 2024 r. bez udziału stron
wniosku obrońcy obwinionego SSR P. J. - adw. P. M. z dnia 1 lipca 2024 r. w
przedmiocie wyłączenia SSN Pawła Wojciechowskiego od rozpoznania sprawy I
ZO 97/24

na podstawie art. 42 § 1 k.p.k. i art. 41 § 1 k.p.k. *a contrario* w zw. z art. 128 ustawy
z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2024 r.
poz. 334 - dalej powoływana jako u.s.p.)

postanowił:

**nie uwzględnić wniosku o wyłączenie SSN Pawła
Wojciechowskiego od udziału w sprawie o sygn. akt I ZO 97/24.**

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 8 lipca 2024 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego)
obrońca obwinionego sędziego P. J., adw. P. M. wniósł o wyłączenie SSN Pawła
Wojciechowskiego od udziału w sprawie prowadzonej pod sygn. I ZO 97/24,
dotyczącej rozpoznania wniosku obrońcy o wyłączenie SSN Tomasza
Demendeckiego od rozpoznania sprawy o sygn. akt I ZO 74/24.

Argumentacja wniosku zawarta w uzasadnieniu sprowadza się w istocie
rzeczy do stwierdzenia, że sędzia SN Paweł Wojciechowski został powołany na
stanowisko sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa

uksztaltowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli zachodzi uzasadniona wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Wyłączenie dotyczy konkretnego postępowania i nie można jego przyczyny rozciągać na inne postępowania prowadzone przez tego samego sędziego. W dotychczasowym orzecznictwie konsekwentnie prezentowany jest pogląd, iż twierdzenie o bezstronności sędziego w danej sprawie, musi być wykazane i racjonalnie uzasadnione. Uzasadniona wątpliwość, o której mowa w art. 41 § 1 k.p.k. musi zatem istnieć obiektywnie, a nie tylko w subiektywnym odczuciu strony składającej wniosek o wyłączenie. Chodzi wszakże o wątpliwość, którą w oparciu o zaistniałą okoliczność mogłaby powziąć każda inna, rozsądnie oceniająca sytuację i nie zaangażowana w spór osoba. Nie stanowi zarazem przyczyny wyłączenia sędziego sama podejrzliwość strony, czy też utrata wiary w bezstronność sędziego, wynikająca z jej subiektywnego odczucia. Uwagi powyższe odnoszą się do takiego zachowania sędziego na sali rozpraw oraz poza nią, z którego mogłoby wynikać, że sędzia jest w określony sposób nastawiony do uczestników postępowania lub do sprawy. Chodzi tu o zachowanie sędziego odnoszące się zarówno do oceny rozpoznawanej sprawy przed wydaniem rozstrzygnięcia, jak i o wyrażanie pewnych opinii oceniających uczestników postępowania, które może świadczyć o określonym nastawieniu sędziego do sprawy lub osób w niej uczestniczących (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2021 r., V KK 39/21). Uzasadniona wątpliwość co do bezstronności sędziego zachodzi jedynie wówczas, gdy sędzia swój pogląd ujawnia przed rozpoznaniem sprawy lub w trakcie jej rozpoznawania, wyraźnie zmierzając w kierunku potwierdzenia swojej pierwotnej oceny sprawy, lub artykułuje swój stosunek do strony (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 1985 r., V KRN 333/85; wyrok Sądu Najwyższego

z dnia 27 stycznia 1971 r., III KR 213/70; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2011 r.).

W ocenie Sądu Najwyższego żądanie wnioskodawcy nie spełnia powyższych kryteriów, zaś sama argumentacja wniosku nie zawiera żadnych okoliczności, które mogłyby podawać w wątpliwość stronnictwo SSN Pawła Wojciechowskiego, tym samym nie spełniając wymogów wskazywanych przez ustawodawcę w art. 40 § 1 ust. 1 k.p.k. i art. 41 k.p.k. Obrońca obwinionego w swoim wniosku nie wykazał, aby SSN Paweł Wojciechowski był w jakikolwiek sposób uprzedzony w stosunku do obwinionego sędziego P. J. W doktrynie wskazuje się, iż wątpliwość co do bezstronności sędziego powinna być „uzasadniona”. Zwrot ten oznacza, że chodzi o poważną wątpliwość oraz że musi ona istnieć obiektywnie, a nie tylko w subiektywnym przeświadczeniu (urojeniu) strony, którą na podstawie zaistnienia określonej okoliczności mogłaby powziąć każda inna, rozsądnie oceniająca i nieuprzedzona osoba. W doktrynie słusznie wskazuje się, że nie stanowi przyczyny wyłączenia sędziego sama tylko podejrzliwość strony ani utrata wiary w bezstronność sędziego wynikająca z jej subiektywnego odczucia. Przyczyny takiej nie stanowi także niewłaściwe zachowanie się strony wobec sędziego, gdyż wówczas strona mogłaby wyłączyć każdego niewygodnego dlań sędziego. Nie są też przyczyną wyłączenia wyrażane przez sędziego ogólne poglądy prawne w poprzednio wydawanych orzeczeniach czy publikacjach naukowych (zob. D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2024, art. 41).

Przenosząc powołane judykaty na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, iż obrońca obwinionego w złożonym wniosku nie wykazał, aby SSN Paweł Wojciechowski dokonał oceny sprawy o sygn. akt I ZO 97/24 (jako sprawozdawca) przed jej rozpoznaniem, bądź też wyrażał opinię oceniającą uczestników tego postępowania, która świadczyłaby o jego nastawieniu do sprawy lub osób w nim uczestniczących.

Przede wszystkim zauważyć należy, iż zdecydowana większość okoliczności, na których oparty jest wniosek, ma charakter abstrakcyjny i nie jest

bezpośrednio związana ze sprawą o sygn. akt I ZO 97/24, w której SSN Paweł Wojciechowski jest sprawozdawcą.

Wnioskodawca nie wykazał również, aby w sprawie wystąpiły przesłanki wyłączenia sędziego, o których mowa w art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. Argumentacja przytoczona we wniosku nie wskazuje, aby sprawa o sygn. akt I ZO 97/24 dotyczyła bezpośrednio SSN Pawła Wojciechowskiego, a wykazanie tego jest konieczne do stwierdzenia, że została zrealizowana przesłanka wyłączenia sędziego wymieniona w treści powołanego przepisu.

W ocenie Sądu Najwyższego rozstrzygającego co do wniosku o wyłączenie SSN Pawła Wojciechowskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZO 97/24, a dotyczącej rozpoznania wniosku obrońcy o wyłączenie SSN Tomasza Demendeckiego od rozpoznania sprawy o sygn. akt I ZO 74/24, na obecnym etapie postępowania brak jest tego rodzaju okoliczności, które uzasadniałyby wyłączenie SSN Pawła Wojciechowskiego od udziału w tej sprawie.

Odnosnie do okoliczności podanych w uzasadnieniu przedmiotowego wniosku, Sąd Najwyższy pragnie zaznaczyć, że postanowieniem z 21 kwietnia 2021 r. (sygn. akt Kpt 1/20) Trybunał Konstytucyjny orzekł, iż Sąd Najwyższy - również w związku z orzeczeniem sądu międzynarodowego - nie ma kompetencji do dokonywania prawotwórczej wykładni przepisów prawa, prowadzącej do zmiany stanu normatywnego w sferze ustroju i organizacji wymiaru sprawiedliwości, dokonywanej w drodze uchwały, o której mowa w art. 83 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2019 r. poz. 825 oraz z 2020 r. poz. 190). A na podstawie art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji, powołanie sędziego jest wyłączną kompetencją Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, którą wykonuje na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa osobiście, definitywnie, bez udziału i ingerencji Sądu Najwyższego.

Odnosząc się do przywołanej we wniosku uchwały Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I 4110 1/20 wskazać należy, że wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, została ona uznana za niezgodną z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji RP, art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. 2004, nr 90, poz. 864/30 ze zm.) oraz art. 6 ust. 1 EKPCz. Orzeczenie Trybunału

Konstytucyjnego wiąże zaś bezpośrednio zarówno wszystkie składy sędziowskie sądów powszechnych, jak i wszystkie składy sędziowskie Sądu Najwyższego, wobec czego uchwała Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I 4110 1/20 utraciła swój walor normatywny ze względu na niezgodność z Konstytucją RP.

Mając na względzie powyższe Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

[M. T.]

[ms]